

7 / 2001
Lokakuu

URHO

UUSIA VÄYLIÄ MIEHILLE

Isänpäivä
11.11.2001

MIESSAKIT RY

Jäsentiedote

WWW.MIESSAKIT.FI

Jäsentiedote 7/2001

Tässä numerossa:

sivu

Tehty mikä tehty Pääkirjoitus	3
Vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin	4
Uusia kirjoja	8
Millainen laki velkojen vanhentumiseen?	10
Onko itsenäiselle miestutkimukselle tilaa?	12
Mitähän tänään tulee televisiosta?	14
Tasa-arvolla onneen?	16

URHO - uusia väyliä miehille

Päätoimittaja, ulkoasu ja taitto
Tomi Timperi

Vakituinen toimittaja
Samuli Koiso-Kanttila

Toimituksen yhteystiedot
URHO / Miessakit ry
Annankatu 16 B 28
00120 Helsinki
Puh. 09-612 6620
Faksi 09-6126 6210
Sähköposti miessakit@miessakit.fi

Tehty mikä tehty

Syksyn lehdet lentelevät keltaisina mailla ja paljon on taas ehtinyt tapahtua yhteisen asiamme ympärillä - ja lisää on tulossa!

Miessakit ry:n alueelliset yhdysmiehet kokoontuivat 14.-15.9. jo perinteeksi muodostuneeseen tapaamiseen - tällä kertaa Turkuun. Ensimmäisenä päivänä kävimme yhdessä läpi järjestömme nykytilannetta ja tulevaisuuden näkymiä, sekä kuuntelimme miesryhmätoiminnan organisaattorimme Esko Porolan esitystä toiminnasta kertovaksi kalvosarjaksi. Illalla saunomisen yhteydessä vaihdoin kuulumisia vapaan keskustelun myötä ja paransimme maailmaa entisestään. Toisena päivänä osallistuimme Turun Kulttuuri 2001 –tapahtuman miesaiheiseen tilaisuuteen, jonka juonsi Turun yhdysmiehemme Esko Vierikko. Kiitos vielä kerran kaikille mukavista hetkistä! Nämä tapaamiset ovat ensiarvoisen tärkeitä järjestömme pohjaa rakennettaessa, ja tulevaisuudessa onkin syytä aloittaa myös säännölliset jäsentapaamiset, jotta pääsemme paremmin tutustumaan siihen joukkovoimaan, jolla järjestömme olemassaolon perusta on luotu.

Miesryhmätoimintamme INFO-ilta 17.9. tuotti jälleen uusia ryhmiä pääkaupunkiseudulle. Tällä hetkellä toimii toimitiloisamme niin monta ryhmää, että joudumme jatkossa etsimään uusia yhteistyökumppaneita tilojen järjestämiseksi alkaville ryhmille. Vastaavia INFO-iltoja on syytä järjestää muillekin paikkakunnille ja siihen tarvitsemme paikallista tukea. Mikäli Sinusta tuntuu, että paikkakunnallasi olisi syytä järjestää em. kaltainen tilaisuus miesryhmätoiminnan käynnistämiseksi, ota yhteys lähimpään yhdysmieheen (luettelo yhdysmiehistä toisaalla tässä lehdessä) tai suoraan tänne pääkallopaikalle (Esko Porola, 09-61266216).

Miessakit ry oli/on edustettuna useissa tämän syksyn tapahtumissa mm. Miestä Väkevämpi –tapahtumassa Hartwall Areenalla 6.10., Terveys2001 –messuilla Helsingissä 12.-14.10. (järjestöjen metsä), Sovittelutoiminnan valtakunnallisessa seminaarissa Valkoisessa Salissa Helsingissä 27.-28.10. sekä Mielenterveys-Messuilla Wanhassa Satamassa Helsingissä 26.-27.11., jossa pitkäaikainen aktiivimme Ilmo Saneri puhuu aiheesta Kokemuksia isyydestä ja sen tukemisesta. Miessakit ry on myös mukana tukemassa viidensyä miespäiviä Tampereella 10.11.2001. Päivien ohjelma löytyy toisaalta tästä lehdestä.

Valtuustomme kokoontuu 27.10. sääntömääräiseen syyskokoukseensa, jossa hyväksytään toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2002, vahvistetaan jäsenmaksun suuruus sekä valitaan hallituksen jäsenet ja tilintarkastajat seuraavalle toimikaudelle. Seuraavassa URHOssa, joka ilmestyy joulukuun alussa, on mukana lyhennelmä ensi vuoden toimintasuunnitelmasta.

Muistattehan, että 11.11. on isänpäivä ja haluankin toivottaa jo näin etukäteen onnea kaikille ko. tittelin haltijoille ja erityisesti niille, jotka eivät asu alaikäisten lastensa kanssa saman katon alla - olet lapsellesi tärkeä nyt ja aina.

Tomi Timperi
toiminnanjohtaja

P.S. Ai niin... sählyjoukkueemme on aloittanut kautensa urheasti taistellen. Joukkueessa on vielä tilaa, joten soita ihmeessä kapteenillemme Jukka Lampiselle (09-61266214) ja tule mukaan!!!

Kysymyksiä miesryhmätoiminnasta

Seuraavat usein kysytyt kysymykset miesryhmätoiminnasta kokosi ja niihin vastasi Simo Ollila, Tampereen yhdysmiehemme.

Miksi ryhmään tullaan ja millaisia miehiä siellä käy?

Useita ryhmään saapuvia miehiä motivoi tarve saada selkeyttä oman mieskuvan ja roolin suhteen, vanhat roolimallit kun eivät enää aina tunnu antavan kovin paljon eväitä tämän päivän tilanteista selviytymiseen. Monet toivovat saavuttavansa itsetuntemusta ja parempaa itsetuntoa, joillain taas ei ole juuri lainkaan miespuolisia luottamuksellisia kontakteja, ja ryhmästä haetaan kokemuksia niistä. Monilla on myös tarve ymmärtää paremmin omia tunteitaan ja kehittää rohkeutta rehellisyyteen niiden ilmaisussa.

Jokainen ihminen on erilainen ja niin on jokainen miesryhmään saapuva mieskin. Parikymppisiä miehiä ryhmissä harvemmin tapaa (siksi he olisivatkin erityisen tervetulleita mukaan), kolmikymppisiä ja sitä iäkkäämpiä kylläkin. Eräässä vetämässäni ryhmässä oli edustettuna kolmi-, neli-, viisi-, kuin kuusikymppisetkin, ja se oli ryhmän kannalta mitä hedelmällisin ja perspektiiviä antavin tilanne. Yhteistä kaikille vetämilleni ryhmille on ollut hyväksyvä ja tukea antava ilmapiiri, vaikka ryhmän persoonallisuudet ovat usein olleetkin hyvin erilaisia. Noin yleisesti ottaen voisin nimetä kaikille miesryhmäläisille yhteiseksi ominaisuudeksi *rohkeuden*. Rehellisesti peiliin katsominen, omien rajojen ylittäminen ja oman haavoittuvuuden kohtaaminen ja sen jakaminen, kun on yksi ihmisen suurimmista haasteista.

Mihin miesryhmiä tarvitaan?

Elämme nopeiden muutosten aikaa, mutta siitä huolimatta tuntuu siltä, että mieskuva ja miehille varatut roolit elämässä ovat perustaltaan samoja kuin vuosisadan alun maatalous-yhteiskunnassa. Eriytisesti työn merkitys on muuttunut valtavasti ja tulee muuttuman edelleenkin. Ja juuri työllehen suomalainen mies on perinteisesti elämänarvonsa ja olemassaolon oikeutuksensa rakentanut. Ei siis ihme, että monet miehet ovat näissä kehityksen pyörteissä hyvinkin eksesissä oman mieheytensä kanssa. Naisilla turvaverkot ovat perinteisesti olleet vahvemmat kuin miehillä. Keskinäisen kilpailun ja pärjäämisen pakon leimaamassa miehen elämässä tuen hakeminen muista on ollut hyvin vaikeaa. Mies on siis jäänyt hyvin helposti yksin pohdintojensa kanssa. Nykyinen hämmennyksen aika tarjoaa kuitenkin myös mahdollisuuden löytää tie kohti uudenlaista mieheyttä, vapaana

---

vanhoiksi käyneiden määrittelyjen paino-
lastista. Tähän uuteen rooliin saattaisivat
kuulua vaikkapa lempeys omaa itseä
kohtaan sekä parantunut kyky kuunnella
sisäisiä viestejä.

Miehillä on siis suuri tarve määritellä itse-
ään ja rooliaan uudelleen, ja tässä työssä
miesryhmät voivat olla erittäin suureksi
avuksi.

Mutta eihän miehet puhu!?

Miehetkin kyllä puhuvat asioistaan, kun-
han vain saavat tilaisuuden tulla kuulluik-
si omilla ehdoillaan. Yleisestihän on val-
lalla ajatus siitä, että naisilla on hallus-
saan tieto-taito siitä, miten esimerkiksi
tunteista pitäisi puhua. Miehillä on kuiten-
kin olemassa siihen oma aivan yhtä päte-
vä vähäeleisempi tapansa. Ratkaisu ei
siis mielestäni ole siinä, että miehet
muuttuisivat tässä asiassa naisten kaltai-
seksi. Miesryhmiä vetäessäni olen koh-
dannut paitsi suuren tarpeen puhua, niin
myös miesten kyvykkyyden välittää aja-
tuksiaan ja tunteitaan. Miesten ja naisten
erilaiset tavat viestiä voi kokea myös rik-
kautena.

Mistä te sitten siellä miesryhmässä puhutte?

Kaikesta maan ja taivaan välillä, noin ly-
hyesti sanottuna. Isyydestä, parisuhteis-
ta, kavereista, työstä, rakkaudesta, suo-
rittamisesta elämänasenteena, masen-
nuksesta, eroista, rakastumisesta, lapsis-
ta, surusta, onnellisuudesta, Jumalasta,
seksistä, itsensä armahtamisesta, sauno-
misesta, eläkkeelle siirtymisestä, mielen-
rauhasta, mielenterveydestä, vapaades-
ta, sitoutumisesta... ja paljosta muusta.
Jokainen ryhmä on aina, tässäkin suh-
teessa, erilainen.

Mitä hyötyä tuollaisesta setvimisestä muka on?

Me kaikki kannamme sisällämme va-
kaumuksia ja ajatusmalleja, siis erään-
laista "käsikirjoitusta", jolle rakennamme
elämäämme. Emme välttämättä ole näis-
tä elämäämme syvällisesti vaikuttavista
asioista edes tietoisia. Jotkut näistä aja-
tusmalleista ovat meille myönteisiä ja tu-
kevia, jotkut taas saattavat kantaa sisäl-
lään elämämme ja ihmissuhteidemme
kannalta hyvin negatiivisia viestejä. Ryh-
mä voi auttaa meitä tulemaan tietoisiksi
näistä meissä vaikuttavista, osittain peri-
tyistä ja opituista, voimista. Ryhmässä ja-
kaessamme elämämme kokemuksia nä-
emme sen, miten eri tavoin toiset miehet
ovat toimineet omasta elämästämmekin

tutuissa tilanteissa. Silloin omat tapamme toimia ja tuntea voivat hyvinkin joutua puntariin. Vaikka keskustelevala työskentely saattaa tuntua abstraktilta, sillä saattaa kuitenkin olla elämäämme hyvinkin *konkreettisia vaikutuksia*, vaikkapa ihmissuhteiden alueella. Me olemme sitä mitä ajattelemme, joten kannattaa siis vähintäänkin olla tietoinen siitä mitä ajattelee...

Miesryhmät, ai sellaisia väkivaltaryhmiä siis?

Miesryhmissä ei keskitytä väkivallan tai perheväkivallan käsittelyyn. Esimerkiksi Lyömätön Linja järjestää paitsi yksilötaapaamisia, niin myös ryhmiä väkivaltaisesta käyttäytymisestä lähisuhteissaan eroon haluaville miehille. Nämä ryhmät ovat selkeästi *kriisityötä*, kun taas miesryhmät ovat luonteeltaan keskustelullisia

kasvuryhmiä. Mies, jolla on akuutti väkivalta-ongelma elämässään, ei kuulu tavalliseen miesryhmään. Sen jälkeen kun hän on muulla työskentelyllään saanut ongelmaa hallintaansa, myös hän voi saavuttaa miesryhmään osallistumalla, kasvuaan ja toipumistaan ajatellen, suurta hyötyä.

Siellä miesryhmässä te varmaankin haukutte naisia...?

Miesryhmässä ei haukuta naisia. Parisuhteista, sukupuolten välisistä eroista sekä nykyisistä ja entisistä kumppaneista saatetaan kyllä puhua paljonkin. Yksi miesryhmän työskentelyn tavoitteista on vastuunotto omasta elämästä, ja siihen tavoitteeseen ei sovi kaiken säilyttäminen muiden kontolle, mitä "haukkuminen" mielestäni viime kädessä merkitsee. Eräs miesryhmäläinen kertoikin kerran, että hän oli tehnyt oivalluksen siitä mikä hänen elämänsä kaikissa parisuhteissa oli ollut yhteistä: hän itse. Toinen taas kertoi, että miesryhmän avulla hän oppi paremmin ymmärtämään vaimoaan.

Itse en muista yhtään tapausta kokemistani miesryhmistä jolloin naisia ryhmänä tai yksilöinä olisi "haukuttu". Muuten kyseisestä aiheesta toki riittää paljonkin mielenkiintoista puhuttavaa...

Ovatko miesryhmät terapiaryhmiä?

Miesryhmät eivät ole varsinaisia terapiaryhmiä, vaikka niiden vaikutukset usein saattavatkin olla hyvin terapeuttisia. Miesryhmät ovat enemmänkin henkilökohtaiseen kasvuprosessiin ja eheytymiseen tähtääviä keskusteluryhmiä, joissa muiden ryhmäläisten avulla tutkitaan oman elämän kysymyksiä. ■

Tapahtumia

Miesryhmätoiminnan INFO-ilta

maanantaina 29.10.2001
kello 17.30-19.00
Miessakit ry:n toimitiloissa
Annankatu 16 B 28, Helsinki

Miessakit ry:n miesryhmissä miehillä on mahdollisuus keskustella muiden miesten kanssa miehisyydestä ylipäättään tai käsitellä esim. elämässä kokemiaan muutoksia yhdessä samojen asioiden kanssa painiskelevien miesten kanssa (mm. miehenä kokemastaan työttömyydestä, vanhenemisesta, yksinäisyydestä, masenuksesta ja siitä toipumisesta, taloudellisesta konkurssista, avioeron jälkeisestä lasten tapaamisvaikeuksista).

Tule kuulemaan kokemuksia miesryhmätoiminnasta. Illan aikana on mahdollisuus muodostaa uusia säännöllisesti kokoontuvia miesryhmiä.

Tervetuloa kaikki miehet!
Vapaa pääsy

MIEHEN ILOT

V miespäivät
Yo-talo Tampere
10.11.2001 klo 10-19

Ohjelma:

klo 10	Jorma Markkula Yhden miehen teatteriesitys "Miesten kesken"
klo 11	Reidar Palmgren näyttelijä, kirjailija
klo 12	Risto Ahti kirjailija
klo 13	Ruokatauko
klo 14	Arto Jokinen miestutkija
klo 15	Jaakko Heinimäki kirjailija, pappi
klo 16	Kahvitauko
klo 16.30	Kommentti ja päätöskeskustelu
klo 19	Tilaisuus päättyy

Lisää päivien sisällöstä
takakannessa!

Uusia kirjoja

ISYYDEN NELJÄ ROOLIA

*(Jouko Huttunen,
Isänä olemisen uudet suunnat,
PS-Kustannus, 2001)*

Miesliikkeestä kiinnostuneella kasvatus-tieteen tohtorilla ja viiden lapsen isällä kahdesta perheestä on oivat edellytykset kirjoittaa kirja isyydestä. Kun kirjoittajan kokemukseen lisätään opiskelun ja työn kiireiden mukanaan tuomat ongelmat osallistumisessa perhe-elämään, pitäisi elämäkokemuksen liha riittää analysoitavaksi.

Julkistamistilaisuudessa kerrottiin, että kirja on tarkoitettu oppikirjaksi. Mielestäni se soveltuu luettavuutensa puolesta jokaiselle aiheesta kiinnostuneelle, niin miehelle kuin naiselle. Kirjan luettuaan tuli mieleeni jälleen kerran, että miten ihmeessä saisimme nuoret miehet, nuoret isät perehtymään mies- ja isyys-aiheeseen. On toki tärkeää, että me keski-ikäisetkin voimme todeta, että ”juuri niin”, ”tuon moka minäkin tein”. Havahduminen on usein kuitenkin tässä vaiheessa melko myöhäistä. Paitsi tilanteessa, kun mies hankkiutuu uuteen parisuhteeseen ja/tai uusperheeseen.

Huttunen erittelee tiiviisti miehen ja isän muuttuneen roolin; yhteiskunnallisen työn jaon muuttumisen, naisen vapautumisen ja tasa-arvoistumisen ja perhemallien muutoksen. ”Psykoanalyttinen ajattelu-tapa on monopolisoitunut isyyden niin mukaansatempaavasti, että tämä mytologisoitu oppi on tullut osaksi vanhemmuudesta käytävää arkikeskustelua. Kukapa ei tuntisi esimerkiksi Oidipus-tarua isyyteen sovellettuna, mutta kuinka moni on tullut ajatelleeksi, että tämä kuuluisa metafora alkaa ontua jo siitä, jos oletamme isyyden ja äitiyden toteutuvan jaetun vanhemmuuden eikä eriytyneiden roolien pe-

riaatteella? Miten käy Oidipus-vertauksen, jos isä onkin hoitanut poikaansa jo tämän syntymästä asti äidin ollessa ”vain” tasaveroinen toinen vanhempi?” (siv.76)

Jouko Huttunen jakaa isyyden neljään päärooliin: biologiseen, juridiseen, sosiaaliseen ja psykologiseen. Mielestäni jalko toimii hyvin analyysin apuna. Biologinen isyys etenkin ydinperheessä on melko selvä, sillä vain 2-3 % lapsista on jonkun toisen miehen siittämiä. Myös juridinen isyys on selkeä; avioliitossa mies on automaattisesti syntyneen lapsen juridinen isä. Avoliitoissa asia tulee muodollisesti vahvistaa lastensuojeluviranomaisissa. Sosiaalinen isyyskin toteutuu aina, hyvin tai huonosti, mutta silti väistämättä. Yhteisö ottaa isän ja lapsen olemassaolon itsestään selvänä tosiasiana. Toki se aina tavalla tai toisella arvioi miten tuo suhde toimii, mutta sosiaalista isyyttä sinänsä se ei voi asettaa kyseenalaiseksi. Ei aina silloinkaan, kun isällä ei ole biologista tai jopa juridista isyyttä.

Psykologinen isyys onkin jo vaikeampi juttu. Siihen kun miehellä ei ole itsestään selvää oikeutta. Se pitää ansaita. Vaikka miehellä on kuinka selkeät ”oikeudet” biologisena, juridisena ja sosiaalisena isänä, psykologisen isyyden eteen miehen tulee ponnistella. Väitän, että moni mies on sortunut juuri tämän asian oivaltamattomuuteen. Sillä (perheellinen) mies on jotenkin vajaa ilman isyyttä (?) ja isänä olemisen on vajaata ilman psykologista sitoutumista ja sen tuomaa suhdetta lapseen.

Kirjassa käydään läpi monet muutkin isyydet; viikonloppuisä, isyys uuden kumppanin lapsiin, adoptioisä, sijaisperheenisä jne. Mielestäni Jouko Huttusen kirjaa kannatta hyödyntää taustamateriaalina miesryhmissä. Vaikka siinä ei välttämättä ole sinänsä uusia asioita, ei edes

uusia näkökulmia, on tämä tietääkseni kuitenkin ensimmäinen kerta, kun isyyden monet roolit esitellään samoissa kansissa.

Jussi Särkelä
jussi.sarkela@kolumbus.fi

SILAKAN YSTÄVÄ AUSTIN MINISSÄ JA YK:SSA

(Hannu Lehtilä, Mainettaan parempi valtioneuvos Harri Holkeri, Otava, 2001)

Me keski-ikäiset muistamme nuoren puoluesihteerin, joka haastattelussa tuijotti tiukasti, suorastaan vihaisesti, kameraan. Katselija koki tehneensä syntiä. Holkeri kuten eräät muutkin poliitikot olivat olleet Mikko Niskanen-vainaan opissa, mutta ensin mainittu otti opin vähän liian tosisaan.

Harri Holkerin imagoa on värittänyt negatiivinen sävy. Silakan ystävä, ”minä juon nyt kahvia” – vaikuttajamies on koettu todellisesta elämästä vieraantuneelta poliitikolta. No – onhan Holkerilla täytynyt olla niin ystäviä kuin kannattajiakin, ja runsain verroin, ei hän muuten olisi kyennyt kasvamaan valtioneuvokseksi.

Hannu Lehtilä esittelee kirjassaan paitsi Holkerin myös suomalaisen oikeiston lähihistoriaa. Löysästä tekstistä, jopa haittelevasta kielenkäytöstään huolimatta kirja kannattaa tässäkin mielessä lukea.

Mutta – kirja on mielenkiintoinen myös *miehenä kasvamisen* näkökulmasta (vai onko, sen päättäköön jokainen kirjan luetuaan). Ainakin minä vähän hätkähdin, kun YK:n puheenjohtaja, ent. pankinjohtaja, ent. pääministeri vaati julkisesti huomattavaa korotusta Suomen kehitysapumäärärahoihin. Vaatimuksellaanhan hän kävi suoraan perillistensä kimppuun. Mitä

siis oli tapahtunut?

Millainen elämä on kouluttanut jyrkän isänmaallisesta poliisiin pojasta valtiomiehen, joka avoimesti ilmoittaa pehmenneensä. Luopumatta silti arvoistaan, joiden kulmakivinä ovat olleet ja ovat koti, uskonto ja isänmaa. Tiedämme myös, että Holkeri ei ole päästänyt koskaan mediaa kotiinsa. Vaimo ja lapset kuuluvat hänellä ei-julkiseen elämään. Onkin mielenkiintoista tutustua kuinka vaimo ja etenkin Katja-tytär ovat sittenkin vaikuttaneet Harrin päätöksiin. ”Koti” ei ole vain julkilausuttua aatetta, vaan todellista tärkeää aviomiehen ja isän elämää.

Ainakin minä olen aina luullut, että Harri Holkeri on tuolta 60-70- lukujen taitteesta elänyt suurena herrana herrojen asuinalueella isossa asunnossa ajaen näyttävää autoa. Ja kuitenkin osoittautuu, että Holkeri on mitä keskiluokkaisin mies. Perhe on asunut suurimman osan ajastaan lähiössä tavallisessa kerrostalossa. Eniten Holkeri kertoo mieltyneensä autoistaan Austin miniin; pienihän se neljän lap-

Jatkuu sivulla 13

Millainen laki velkojen vanhentumiseen?

Talous tai velka-asioiden sääntely lailla ja ase- tuksilla ei kenties tunnu ensimmäiseltä asialta, johon Miessakkien kaltaisen järjestön kuuluisi ottaa kantaa. Siksi saattaa tuntua erikoiselta, että Oikeusministeriön lainvalmisteluosasto lähetti mm. Miessakeille lausuntopyynnön velkojen vanhentumista koskevan lainsäädännön uudistamista koskevasta mietinnöstä. Asia kuitenkin nivoutuu luonnollisesti miessakkien jo olemassa oleviin teemoihin, kuten miesten selviämiseen kriiseistä sekä asemaan perheen jäsenenä ja siitä syntyviin ongelmiin. Lisäksi, eräs Miessakkien uusista, vireistä, toimintamuodoista on velkaisten miesten kuntoutumisohjelma. Em. lisäksi Miessakkien eräs tärkeä tehtävä on yhteiskunnallisen keskustelun käyminen. Ylivelkaantumisasiassa siis yhdistyvät luontevasti monet Miessakeille merkittävät alueet. Miessakkien lausuntotyöryhmään kuuluivat *Tomi Timperi*, *Antti-Veikko Perheentupa*, *Juha Koiso-Kanttila* ja *Pekka Virtanen*, sekä allekirjoittanut, työryhmän sihteerin ominaisuudessa.

Toimikunnan ehdotus

Seuraavassa pääkohdat toimikunnan lakiehdotuksesta. Vanhentumistoimikunta ehdottaa mietinnössään vuodelta 1868 peräisin olevan lain korvaamista uudella velkojen vanhentumista koskevalla yleislailla. Ehdotuksen mukaan velka voisi vanhentua kahdella perusteella. Velkojan passiivisuus perinnässä voisi johtaa saatavan vanhentumiseen. Velan vanhentumisen katkaisuun riittää vapaamuotoinen ilmoitus tai kanteen nosto. Tämä on kuitenkin enemmän teoreettinen mahdollisuus, sillä yksityisten henkilöiden ja yritysten velkojat ovat pääsääntöisesti rahanlainauksen ammattilaisia, joilla on aktiivinen perintä, tai sellaisen puuttuessa velka on helposti mahdollista luovuttaa perintätoimiston huoleksi.

Toisena mahdollisuutena velan vanhenemiseen komitea ehdottaa nykyisen, periaatteessa ikuisen, uusintamismahdollisuuden tilalle velan lopullista vanhentumista 15 vuodessa laillisesta tuomiosta tai 20 vuodessa tuomion puuttuessa. Vanhentumisen seurauksena velan katsottaisiin lakkaavan.

Sosiaalipoliittinen pohdinta riittämätöntä

Selvitettävä asia on monitahoinen ja moraaliseettisestä näkökulmasta vaikeaselkoinen. Tämän huomioon ottaen toimikunnan kokoonpano vaikuttaa yksipuoliselta ja juridiikan asiantuntemus näyttää saaneen toimikunnassa ylivoimaisen

edustuksen, vaikka käsiteltävä kysymys on niminomaan yhteiskuntapoliittinen. Hämmästyttävää on myös, että käytännön velkaneuvonnan ja muun ylivelkaantuneiden auttamistyön erityisosaamisen edustus puuttuu lähes kokonaan.

Ylivelkaantuminen johtaa käytännössä usein monenlaisiin vaikeuksiin, joiden vaikutuksesta velallisen ja hänen läheistensä elämään tiedetään riittämättömästi. Kysymys on normaalista elämästä syrjäytymisestä monine epäsosiaalisuuteen liittyvine riskeineen, joista todennäköisesti seuraa kalliita seuraamuksia myös yhteiskunnallisesti. Mietintö ei pohdi näitä asioita lainkaan. Myöskään pitkäaikaisen perinnän tuloksia tai arviota sen kannattavuudesta ei esitetä.

Erilaisista velkojen anteeksiantamisprojekteista on viimeaikoina keskusteltu paljon. Julkisuudessa käytyä velkojen vanhentumiskeskustelua on kuitenkin käyty lähinnä rahoituslaitosten ja perintätoimen hallitsemana sekä poliitikkojen toimesta. Kaikki edellä mainitut ovat kuitenkin, ainakin yksityisen velallisen näkökulmasta, samalla puolella. Suuren osan 80-luvun lopun ylivelkaantuneista voidaan katsoa joutuneen pankkien moraalittoman luototustoiminnan uhreiksi, kun lainoja kaupiteltiin aktiivisesti, vakuuksia yliarvioitiin ja henkilötakaajiksi hyväksyttiin maksukyvyttöään kyseenalaisia henkilöitä. Lainanottajien hyväuskoisuutta lisäsivät valtion taholta lausutut vaikutukset markan arvon säilymisestä ja siten valuuttalainojen suhteellisesta riskittömyydestä. Romahduksen jälkihoitoa on vaikeuttanut kehittymätön lainasuhteiden sääntely, joka jatkuu edelleen ja joka ylläpitää velallisen kohtuuttoman heikkoa asemaa velkoihin nähden. Viranomaisiin kohdistettu arvostelu taitamattomuudesta rahamarkkinoiden hoidosta uudessa tilanteessa on siis ollut aiheellista.

Ylivelkaantumisesta muodostui laaja yhteiskunnallinen ongelma ensimmäistä kertaa sotien jälkeen ja siihen liittyy runsaasti yksilöllisiä tragedioita. Osa ongelmista on hoidettu velkajärjestelylain pohjalta, mutta tilanne on yhä kymmenien tuhansien kotitalouksien kohdalla kohtuuton.

15 vuotta on puolet työiästä

Vaikka toimikunnan ehdotus kolmen vuoden uusinnettavasta vanhentumisajasta oli hyvä, Miessakkien työryhmä vastusti sen hyväksymistä sellaisenaan. Siihen ehdotettiin muutosta, jossa uusiminen olisi mahdollista vain kerran ja silloinkin uusiminen vaatisi velkasuhteen uudelleen arvioimista asiantuntijaelimessä. Viidentoista lopulli-

seen vanhenemisaikaan miessakkien työryhmä suhtautui erittäin kielteisesti. Velallisen kannalta se on epäinhimillinen aika eikä käytännössä anna mahdollisuutta uuteen alkuun. Jos vaikkapa parhaassa työiässä oleva, esim. 35 -vuotias yrittäjä ylivelkaantuu, hänet voidaan pitää suurimman osan aktiivista työikästä, aina 50 -vuotiaaksi asti, oikeudettomana moniin jokapäiväisen elämän perustaviin osatekijöihin. Menettävien oikeuksien listalla ovat mm. oikeus opintolainaan, pankkikorttiin, luottokorttiin, moniin yhteiskunnallisiin tukiin jne. Ylivelkaantumiseen liittyvät sanktiot ovat käytännössä rangaistuksen luonteisia mm. niihin sisältyvien vapauden rajoitusten ja oikeuksien menetysten vuoksi. Siksi niitä onkin verrattava muihin rangaistuksiin. Tällaisessakin vertailussa velkojen 15 vuoden vanhentumisaika tuntuu kohtuuttomalta. Miessakkien työryhmän esityksen tueksi velkojen nopeammasta vanhenemisestä, voi esittää useita painavia yhteiskunnallisia argumentteja, kuten yrittämiseen tukemisen, haitallisten kansanterveydellisten vaikutusten minimoimisen ja tulevasta työvoimasta huolehtimisen.

Liian ankarat sanktiot eivät kannusta yrittämään

Ylivelkaantumistilaan ajautumisen uhka ehkäisee yrittämistä ja kansantalouden kehitystä. Suomeen on kyettävä luomaan uutta yritystoimintaa. Se edellyttää yrittäjyyden ja yritysten koko toimintaympäristöstä ja kansalaisyhteiskunnasta huolehtimista.

Myös EU:n tasolla on kiinnitetty huomiota Suomen yritystoiminnan alhaiseen tasoon ja sen yhä jatkuvaan laskusuuntaan. Huolimatta hallituksen ohjelmasta, asenteet yrittäjyyttä kohtaan ovat torjuvia, sillä riskejä ei haluta ottaa, koska epäonnistumisista pelätään - varsinkin, jos siitä rankaistetaan kohtuuttomasti. Mietinnössä ehdotettu velkojen lopullisen vanhenemisen takaraja, 15 vuotta, ei toimi kannustimena yrittäjyyteen siirtymiselle.

Sairaat eivät työskentele

Ylivelkaantumisen aiheuttama syrjäytyminen normaalista elämästä lisää sairastuvuusriskiä sekä itse velallisen myös hänen perheenjäsentensä kohdalla. Tutkimuksissa on todettu, että kolmea vuotta pitempään kestänyt elämä toimeentulominimissä uhkaa passivoida ihmisen lopullisesti. Tämä, paitsi poistaa velallisen työmarkkinoilta, aiheuttaa lisäkustannuksia jo ennestään kuormi-

tetulle terveydenhoitosektorille, jonne mielenterveys-, alkoholi- ja perheongelmiin helposti ajautuvat velalliset, tai heidän perheenjäsenensä, siirtyvät apua hakemaan.

Ylivelkaantumisen kansantaloudellisia vaikutuksia nykyisen aikuisväestön syrjäytymiseen ja passivoitumiseen ja sitä kautta ennenaikaiseen eläkkeelle siirtymiseen sekä lisääntyneeseen sairastuvuusriskiin ei ole toimikunnassa riittävästi pohdittu, muovattaessa ehdotusta uudeksi laiksi.

Vastuuta myös luotonantajille

Puhuttaessa ylivelkaantumisesta puhutaan usein ainoastaan 80-luvun lopun pankkikriisin uhreiksi joutuneista, nyt jo keski-ikäistyneistä henkilöistä. Heidät on kenties poliittisesti helpompi ohittaa, kuin esim. tämän päivän nuoret aikuiset, joita uhkaa sama vaara, vaikka eri syistä.

Nuorten suhteellinen osuus maksuhäiriöistä on viime vuosina ollut jatkuvasti kasvussa. Pääasiallisesti häiriöt ovat johtuneet maksamatta jätetyistä kulutusluotoista ja matkapuhelinlaskuista. Nuorison oman tai perheen ylivelkaantumisongelman aiheuttamat lisääntyneet mielenterveys- ja päihdeongelmat muodostavat potentiaalisen yhteiskunnallisen kustannusriskin lisäksi myös tulevaisuuden työvoiman saatavuusongelman, mikäli nuoret menettävät työkykynsä rampauttavan velkapolitiikan takia. Viisitoista vuotta velkakriisiä, vaikka "ajoissa aloitettuna" kaksikymppisenä, on liian pitkä aika. Velkarekisteröinnin tehostuminen ja niistä saatavien tietojen vaikutus nuorten ja nuorten aikuisten elämään voi helposti johtaa syrjäytymiseen asunto-, opiskelu- ja työmarkkinoilla, vaikeuttaa perheen perustamista ja aiheuttaa nuorten passivoitumista ja ajautumista talouden harmaalle sektorille.

Kyse ei kuitenkaan ole pelkästään velkalainsäädännön takarajoista, vaan laajemmasta ongelmasta. Nykyisin yleinen maksuaikojen käyttö markkinointikeinona kestokulutus-hyödykkeiden kaupassa saattaa johtaa moraalisesti arveluttavaan lopputulokseen, ellei myös luotonantajan vastuuta kasvateta. Miessakkien työryhmä tahookin siirtää vastuuta enemmän vähittäiskaupan ja puhelinten maksullisten lisätoimintojen tuottajien puolelle, jotta tulevien työntekijöiden, nuorten, syrjäytymiseltä välttyttäisiin.

Samuli Koiso-Kanttila

Onko itsenäiselle miestutkimukselle tilaa?

Media- ja miestutkija Martti Lahti Helsingin sanomissa 21.9.2001 viittaa alun perin Tampereen yliopiston naistutkimuslaitoksen masinoimaan väitteeseen, että mies- ja naistutkimus asettuvat vastakkain, mikäli miestutkimusta ei tehdä naistutkimuksen laitoksessa ja - ehdoilla. Tällainen kahden tieteen tekemisen vastakkainasettelu perustuu ajatukseen, että miestutkimuksen kasvu supistaa naistutkimusta. Minusta se on merkillinen ja harhainen ajatus.

Naistutkimuksen määrärahat ovat valtavat kun niitä verrataan miestutkimuksen tyhjiin lompakkoon. Sen merkitys politiikkaan on suuri. Sillä on vaikutusvaltaa naisen arkeen ja ajatteluun. Onkin surullista kuunnella väitteitä, että miestutkimukseen suunnatut varat olisivat pois naisilta. Miestutkimus nimetään syypääksi ongelmiin, jotka ovat yksinomaan naistutkimuksen ongelmia.

Miestutkimuksen ei pidä ottaa harteilleen syyllisyyttä. Naistutkimus voi kukoistaa tai kuihtua. Jos naisten pahoinvointi on miesten syytä, niin mies lienee Jumala, kaiken alku, loppu. Nainen on olemassa vain miehen kautta. Se on patriarkaattinen näkemys; siksi onkin vaikea ymmärtää, miksi Tampereen naistutkimuslaitos kiistämisen sijaan jopa edistää sitä.

Jotta miestutkimus on tieteellistä, sen on oltava itsenäistä. Jos se on epäitsenäistä, niin se tuottaa tutkimusta, joka on tutkimus-hakuista.

Tunteet vai teot

Kuuntelin Turun yliopiston tutkijan, Leo Nyqvistin, alustusta. Hän tutki miesten väkivaltaa. Paikoitellen kiinnostuin, mutta kokonaisuudesta jäi laimea vaikutelma. Tutkimus toisti sen, minkä me jo tiedämme: mies voi olla väkivaltainen, ja parisuhteessa miehen väkivalta kohdistuu

Jarmo Lindholm on runoilija ja kustantaja. Miesaktivistina hän on ollut kymmenen vuotta. Hän on kirjoittanut artikkeleita, mm. "Äitiyspakauksesta isyys- ja äitiyspakkaus", "Erolapsille kaksi kotia", "Tasa-arvo on myös miesten asia", "Haluan kotiäidiksi".

naiseen. Hmm.. eikös lähes kaikki parit ole yhä heteropareja? Mikä siis on tutkimuksen arvo?

Epäitsenäinen tutkimus tuottaa tulosta, jota voisi verrata sipulin kuorintaan: kun sipulia tarpeeksi kuorii, niin käteen ei jää lopulta yhtään mitään. Tutkimus vaikutti päämäärähakuiselta: sen piti tutkia miesten väkivaltaisuutta parisuhteessa ja todeta minkä tuossa aiemmin jo kerroinkin. Kun tutkija on itsenäinen, hän olisi havainnut sen, että tutkijan haastattelemat miehet toistuvasti kertoivat, että heitä uhataan. He tunsivat uhkaa, jonka jälkeen tapahtui väkivaltainen teko. Sen sijaan että tutkitaan miehen tekoja, kuten miestä nykyisen paradigman mukaan on tutkittava, itsenäinen miestutkija ottaa tunteet todesta, varsinkin kun se toistuu eri ikäryhmissä, eri yhteiskuntaluokkaa

edustavien parissa, niin duunarinkin kuin akateemikon haastattelussa.

Mutta Leo Nyqvist ei keskittänyt huomiotaan siihen.

Tutkimuslähtökohta oli ansiokas, mutta tutkimuksen aikana kerättyjä premissejä seurasi johtopäätös, jolla ei ole miestutkimuksen kannalta arvoa. Sen sijaan sillä on arvoa naistutkimukselle. Se lisää naistutkimuksen tarvetta, määrärahoja, yhteiskunnallista merkitystä jne.

Miestutkijan tulevaisuus on emansipaatioissa

Miestutkimus on arvosidonnaista. Teko, ja sen mukaan määritelty mies, on mielellön ja turha tutkimuskohde. Sellainen toiminta sopii paremmin oikeussaliin kuin yliopistoon. Itsenäisen miestutkimuksen polttopiste on miehen sisällä, sille miehen tunteet ovat olemassa. Miestutkimus ei sivuuta merkittävää, yhdenmukaista tietoa: miestä uhataan.

Kuka miestä uhkaa, mitä eri vaihtoehtoja miehelle annetaan kun häntä uhataan, miten yhteiskunta reagoi kun miestä uhataan... kysymyksiä on paljon, vastauksia ei ole lainkaan, ellei sitten hyväksytä vastaukseksi, miehen on koettava uhkaa ja tehtävä jotain, esim. hakattava oma kumppani.

Pahoinpitely johtaa syytteeseen, sakkoihin, vankeuteen, avioeroon, yksinäisyyteen, itsemurhiin, syrjäytymiseen, häpeään. Se on miehen hyvinvoinnin kannalta erittäin huono teko. Mitä siis miehen hyvinvoinnin hyväksi pitäisi tehdä, miten pahoinvointia välttää? Kuinka moni mies elää parisuhteessa uhrina ja uhattuna? Kysymyksiä on vaikka miten paljon, mutta vastauksia ei ole, sillä itsenäistä miestutkimusta ei ole. ■

Jarmo Lindholm

Jatkoa sivulta 9

sen perheelle vähän oli, mutta hyvin siihen silti mahduttiin, hän toteaa kirjassa. Meitä miehiä on (luonnollisesti) moneski. Elämämme kypsyttää – jos kypsyttää – meitä monesta lähtökohdasta ja monella tavalla. Tässä mielessä pidän hyödyllisenä tutustua erilaisten miesten elämänprosesseihin. Ainakin se antaa aineksia jalostua näkemään elämän, ihmisenä olemisen ja miehenä kasvamisen ristiriitaisia näkökulmia. Kaikki ei ole niin miltä näyttää. Etenkään ei niin, mitä journalismista luopunut media eteemme asettaa.

Holkerin ”siperioita” ovat ennen muuta olleet Pohjois-Irlanti ja YK:n yleiskokouksen puheenjohtajuus. Näissä tehtävissä hän kertoo nähneensä köyhyyttä ja hätää.

”Jos Pohjois-Irlannissa ovat hyvätuloisen protestantti ja hyvätuloinen katolilainen naapureina, niin he tulevat aivan loistavasti keskenään toimeen. Ei heillä ole vaikeuksia; eivät he kysy toistensa uskontunnustuksensa perään, vaan sanovat päivää toisillensa pensasaidan yli ja kaikki on hyvin. Mutta jos olet työtön protestantti tai työtön katolilainen, mahdollisuus keskinäiseen konfliktiin on välittömästi olemassa.”

Ja YK-kokemus: ”Nyt tulen sellaiseen asiaan, joka on minulle kauhean vaikea ääneen lausua – mutta kyllä tässä on nyt sellaista kodin perintöä; se on uskonnollinen lähtökohta. Kysyn jatkuvasti, että ovatko nämä ihmiset minun lähimmäisiäni.” Näillä ihmisillä Holkeri tarkoittaa meistä jokaista. Meitä on 6.000 miljoonaa.

Lukekaa ihmeessä.

Jussi Särkelä

jussi.sarkela@kolumbus.fi

Mitähän tänään tulee televisiosta?

YLE 1

Van Gogh

Su 28.10.

Kuvaus viimeisistä viikoista kuuluisan taiteilijan elämässä, ihmisistä hänen lähellään sekä kuolemaan johtaneista tapahtumista.

Ykkösdokumentti:

Matkasaarnaajan lapset

Su 28.10. klo 21.15

Shaun Waltersista tuli kuusivuotiaana kiertävä evankelista. Nuori hengen jättiläinen eli askeettisesti asuntovaunussa ja kiersi isänsä mukana saarnamatkoilla ympäri Yhdysvaltoja. Aikuisuuden kynnyksellä elämäntavan karuus paljastui ja poika huomasi olevansa hengellisen kuitun partaalla, vailla juuria ja eilisen tähti, sillä Shaunin nuorempi veli valtasi aseman evankelioitsijana.

Valkoisia valheita

Pe 9.11.

Tositapahtumiin perustuva veijaritarina ja perhekuvaus näyttelijä Pelle Hagmanista, joka herrasmiesmäisellä käytöksellään ja suurilla puheillaan sai tukijoita hullunrohkeille ideoilleen ja vaihtoi vikkelaasti maisemaa hankkeiden kariuduttua. Osissa mm. Peter Haber, Jessica Zandén, Lasse Pöysti ja Leif Wager.

Sinun tähtesi:

Paul Simon Pariisissa

Pe 9.11. klo 23.40

Legendaarisen trubaduurin vanhoja ja uusia hittejä. Konsertti kuvattiin Pariisin Olympia-teatterissa syksyllä 2000.

Isänpäiväkonsertti

Su 11.11. klo 19.05

Teija Sopanen juontaa ja Olli Ahvenlahti

on kapellimestarina kun tunnetut isät saavat musiikkilahjoja lapsiltaan.

Idiootit

Su 18.11.

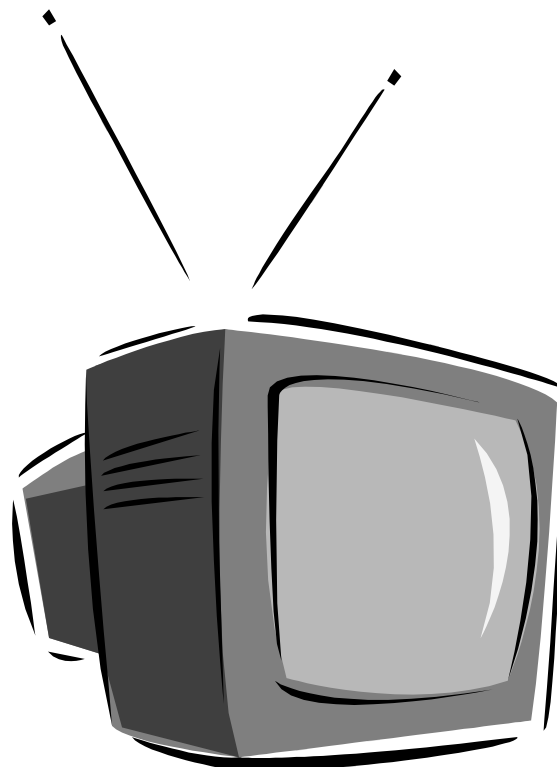
Rosoinen kuvaus nuorista, jotka viettävät vapaa-aikaansa vapaa-aikaansa matkimalla vammaisia ja etsimällä sisällä asuvaa idioottia. Varautunut Karen tutustuu ryhmän jäseniin ja tempautuu mukaan, mutta vaatimus sekoilun jatkamisesta kotona ja työpaikoilla saa innostuksen hiipumaan. Osissa mm. Bodil Jörgensen, Jens Albinus, Anne Louise Hassing ja Troels Lyby.

Kotikatsomo:

Kolme valhetta

Ma 19.11. klo 21.20

Mestaritason hiihtäjä jää kiinni dopingista. Huippu-urheilun pimeästä puolesta kertova tapaus kolmesta eri näkökulmasta. Pääosissa: Antti Litja, Janne Reinikainen, Pekka Valkeejärvi, Marjut Komulainen ja Ilkka Heiskanen.

YLE 2

Klaus Kinski

Ke 31.10.

Ohjaaja Werner Herzogin dokumentti yhteistyöstä vuonna 1990 kuolleen näyttelijän Klaus Kinskin kanssa. Kahden elokuvateollisuuden suurimpiin eksentrikoihin kuuluneen miehen myrskyisä suhde tuotti mm. sellaiset elokuvaklassikot kuin Nosferatu ja Fitzcarraldo.

Versacen murha

Ke 7.11.

Italialainen Gianni Versace oli muodin suurnimi, joka eli kuin renesanssiajan ruhtinas. Myös hänen murhansa oli mediatapaus.

Unelmia ja painajaisia:

Norman Mailerin Amerikka

Ke 14.11.

USA:n koko sodanjälkeinen historia kerrottuna Norman Mailerin omin sanoin, höystettynä ainutlaatuisella arkistomateriaalilla. Elokuva perustuu kirjailijan yli 50 tuntia kestäneisiin haastatteluihin.

The Source

Ke 21.11.

Dokumenttielokuva beatnikeista ja beat –sukupolvesta, joka alkaa Allen Ginsbergin, Jack Kerouacin ja William Burroughsin tapaamisesta 1940-luvulla, kattaen 1950-luvun kansainvälisen boheemielämän, USA:n länsirannikon 1960-70 lukujen hippiliikkeen, poliittisen aktivoitumisen ja henkistymisen sekä beat –vaikutteet tänä päivänä.

MTV3

Big – isoksi yhdessä yössä

Su 21.10.

Romanttisessa komediassa Tom Hanks esittää Joshia, 12 -vuotiasta poikaa, joka eräänä aamuna herää aikuisen miehen ruumiissa. Ympäristö villiintyy Joshin nuorekkaasta karismasta, mutta isoja ongelmiakaan ei voi välttää. Pääosissa: Tom Hanks ja Elisabeth Perkins.

Hämmentäjien kuningas

4.11. –23.12. sunn. klo 19.30-20.00

Janne Reinikainen on uuden poliittisen satiirin päähenkilö Marco, kaikkien hämmentäjien kuningas. Näyttämönä toimii kuvitteellinen puolue valtiovarainministeriössä ja eduskunnassa. Poliitiikan vallanhiemoisten ja rahanahneiden (kuvitteellisten) pelureiden joukossa ministerin erikoisavustaja Marco sählää vimmatusti, kuten muutkin, omaa etuaan vaalien ja valtion varoja säälimättä. Muissa rooleissa nähdään Pertti Sveholm, Jyrki Kovaleff, Liisa Kuoppamäki ja Riitta Havukainen.

Bananas – Minä ja vallankumous

La 24.11.

Hullu komedia virkamiehestä, joka päättyy keskelle eteläamerikkalaisen diktatuurin vallankumousta ja löytää pian itsensä johdosta. Pääosissa: Woody Allen, Louise Lasser ja Sylvester Stallone.

Manhattan

La 1.12.

Maineikas mustavalkokomedia pikkumiehestä, jonka suurin rakkaus on Manhattan, mutta jonka muut lemmen tunteet tупpaavat sotkeutumaan umpisolmuun. Pääosissa: Woody Allen, Diane Keaton, Mariel Hemingway, Michael Murphy ja Meryl Streep.

Tasa-arvolla onneen?

Tiedättehän ne vitsit, jotka alkavat, "Mitä yhteistä on.."? No, tässä tulee. Mitä yhteistä on homoilla ja heteroilla, erirotuisilla, vammaisilla ja vammattomilla, eriuskoisilla, naisilla, miehillä, tyhmillä ja viisailla, rikkailla ja köyhillä? Vastaus kuuluu tietenkin, oikeus tasa-arvoon. Päättäkää itse, onko tämä vitsi.

Oikeus tasa-arvoon -lauseeseen sisältyy kaksi vaikeaa käsitettä, tasa-arvo ja oikeus. Tasa-arvo sanana on kärsinyt inflaation, kun se on lisätty jokaiseen kehitys- ja parannussuunnitelmaan. Sen sisältöä harvoin enää vaivaudutaan tarkemmin miettimään, vaan sitä käytetään usein ainoastaan liturgisena tilkesanana, vailla tarkempaa analyysiä. Perusongelma on se, miten erilaisista oloista olevilla erilaisilla ihmisillä voi olla samat oikeudet ja mahdollisuudet? Voidaan jopa kysyä, pitäisikö niin edes olla? Tässä törmäämme toiseen em. lauseen vaikeaan käsitteeseen, oikeuteen. Kenellä on oikeus ja valta määrittää ne standardit, joihin jokaisella kuuluisi olla tasa-arvoinen oikeus? Historiaa tarkastellessa huomaa jaon yleensä menevän seuraavasti. Ne, joilla on valtaa, ovat oikeutettuja vaatimaan tasa-arvoista kohtelua toisilta, joilla on samaa valtaa suunnilleen saman verran, vaikka molempien valta perustuisi kolmannen oikeudettomaksi ja vallattomaksi tekemiseen.

Valta on sanoja ja uskomuksia

Tasa-arvosta ja oikeudesta puhuttaessa, puhutaan aina välttämättä vallasta. Yleiseen mielipiteeseen ja vallitsevaan yhteiskunnalliseen ilmastoon nojautuminen on uskottava peruste omien, uskottujen oikeuksien peräämiseen. Puhuttaessa

Samuli Koiso-Kanttila

sukupuolisesta tasa-arvosta, naisilla on tämä em. yleisenmielipiteen yhteiskunnallinen tuki takanaan, kun taas miehet ovat vasta heräämässä huomaamaan, että heilläkin voisi olla oikeuksia esim. suhteessa lapsiinsa. Naiset siis ovat heränneet, paitsi tiedostamaan oma oikeutensa, myös muovaamaan, uudelleen määrittelemään ja puolustamaan niitä. Näin ainakin täällä liberaalissa pohjolassa. Toisinaan kuitenkin tasa-arvon nimeen vaaditaan kodeissa uskomattomia asioita. Tasa-arvo -sana onkin liian usein vain ulottuva ja tylppä ase, jonka pyöräytyksellä sanan mitelössä osuu varmasti. Johonkin.

Oikeudet ja velvollisuudet

Minulle opetettiin pienenä, että lisääntyneitä oikeuksia seuraavat aina lisääntyneet velvollisuudet. Siksi siis saadessani myöhemmän kotiintuloajan, minun oletettiin vastaavan lisääntyneen oman aikani käyttämisestä hyödyllisesti, esim. läksyjen ja

muiden velvollisuuksien muodossa. Tai ainakin minä oletin minulta odotettavan. Siksi minua kummastuttaa ja huolestuttaa kehitys, jota olen huomannut sekä perheiden sisällä että laajemminkin yhteiskunnassa.

Käytännön tasa-arvotoiminta on mennyt paljolti oikeuksien puolustamiseksi. Monikaan ei enää koe vastuunsa lisääntyneen saadessaan lisää oikeuksia. Usein käy niin, että esim. perheen sisällä pidetään niin tiukasti kiinni omista uskotuista oikeuksista, että unohdetaan alun perin tehty vapaaehtoinen sitoutuminen ja vastuu siitä liiton toisesta puolesta. Perheessä verisimmät taistelut käydään arkisten asioiden suorittamisesta. Sellaisista asioista, jotka silmää räpäyttämättä suotaisiin kelle tahansa muulle henkilölle, hyväntahtoisina eleinä ja yleiseen hyvään käytökseen kuuluvana toimintana, paitsi sille rakkaalle kiistakumppanille. Luulenko, että tähän jääräpäisyyteen on moni avioliitto hajonnut.

Arvoja tasaamaan

Minusta olisi mukavaa nähdä, että monenlaista tasa-arvoa liberaalissa läntisessä maailmassa nauttivat kansalaiset heräisivät laajana joukkona huomaamaan myös vastuunsa lisääntyneen. Vastuun, paitsi toisistaan, myös niistä, jotka ovat epätasa-arvoisessa asemassa lähes kaikessa, meihin verrattuna. Kuten tunnettu feministi kirjailija Dorris Lessing hiljattain sanoi, feminismin todellinen taistelukenttä olisikin nykyään esimerkiksi islamilaisessa tai kolmannessa maailmassa. Siinä olisi tasa-arvotyölle haastetta, kun esim. naisten asemaan ei oikein voi vaikuttaa puhumatta asiasta miesten kanssa ja kautta. Se saattaisi tuoda aivan uu-

den ulottuvuuden sukupuolten väliseen kommunikaatioon ja opettaa jotakin jo kenties unohtumaan pääsyyttä miesten roolista eri yhteisöissä. Tarkkana täytyy kuitenkin olla kaikkialla sen kanssa, kenen oikeutta ja mihin, maailmassa ajetaan. ■

MIESFOORUMI Syksy 2001

Perinteiset Miesfoorumi –tilaisuudet Helsingin toimitiloissamme saavat jatkoa myös tänä syksynä. Ohjelma on viittä vaille valmis, mutta se ei valitettavasti ehtinyt vielä tähän URHOon, joten postitamme erillisen ohjelman kaikille jäsenille heti sen valmistuttua. Tarkkaile myös Ajankohtaista -osiota internet –sivuillamme.

Haluatko ajankohtaista tietoa Miessakkien toiminnasta sähköpostitse?

Voit liittyä mukaan sähköpostilistallemme lähettämällä viestin osoitteeseen
tomi.lindfors@miessakit.fi
Kirjoita viestin aiheeksi Ilmoittautuminen sähköpostilistalle ja varsinaiseksi viestiksi yhteystietosi.

Mukaan miesryhmään

Miessakit kutsuu miehiä koko maassa paikallisiin vuorovaikutusryhmiin, joissa keskustellaan mieheydestä ja miehen roolista ja vaihdetaan kokemuksia muiden kanssa. Mikäli haluat lisätietoja ryhmien toiminnasta tai haluat mukaan ryhmään, ota yhteyttä!

Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen + KOKO SUOMI

Esko Porola / Pertti Andersson

Puh. 09-6126 6216

Sähköposti esko.porola@miessakit.fi / pertti.andersson@miessakit.fi

Joensuu

Onni Voutilainen

Puh. 050 365 6138

Sähköposti onni.voutilainen@jns.fi

Lahti / Päijät-Häme

Timo Tikka

Puh. 03-780 1421 / 040 552 3310

Sähköposti timo.tikka@phnet.fi

Somero

Voitto Vieraankivi

Puh. 050 566 4116

Sähköposti voitto.tiimivalmennus@surfeu.fi

Kuopio / Itä-Suomi

Raimo Reinikainen

Puh. 0400 881 166

Sähköposti andracon@hotmail.com

Turku

Esko Vierikko

Puh. 040 503 3891

Sähköposti esko.vierikko@utu.fi

Hyvinkää

Veikko Korhonen

Puh. 040 567 4600

Sähköposti veikko.korhonen@hyvinkaa.fi

Tampere

Simo Ollila

Puh. 03-214 9029

Sähköposti simo.o@jippii.fi

Jyväskylä

Jarmo Lindholm

Puh. 040 734 4627

Sähköposti kullervokustannus@hotmail.com

Vihti

Markku Kedrin

Puh. 09-222 5313 / 040 545 7091

Sähköposti markku.kedrin@kolumbus.fi

Nurmijärvi

Seppo Laakso

Puh. 09-8789 9658 / 09-250 1310 /

050 511 7725

Sähköposti seppo.laakso@pp3.inet.fi

Hämeenlinna

Kai Salmi

Puh. 03-616 2608 / 050 354 9241

Sähköposti kaisalmi@hotmail.com

Liity jäseneksi

Miessakit ry:n jäsenenä saat mm. jäsentiedottemme URHOn kotiisi sekä alennuksia järjestämistämme koulutuksista ja yleisötilaisuuksista. Jäsenmaksu on 80 mk/vuosi (opiskelijat, eläkeläiset ja työttömät 40 mk/vuosi).

Leikkaa tämä sivu irti, täytä kysytyt tiedot ja laita lipuke postiin (postimaksu on maksettu puolestasi). Pian saat kotiisi uudelle jäsenelle tarkoitetun aloituspaketin sekä tilisiirtolomakkeen, jolla voit suorittaa jäsenmaksusi.

Tervetuloa mukaan toimintaan!

Haluan liittyä Miessakkien jäseneksi

Haluan lisätietoja toiminnasta

Nimi:

Osoite:

Puhelin:

Syntymävuosi:

VASTAUSLÄHETYS
Sopimus 00100/602
00003 HELSINKI

MIESSAKIT RY

Vastanottaja maksaa postimaksun

MIEHEN ILOT

V miespäivät

Yo-talo Tampere 10.11.2001 klo 10-19

Ohjelma tässä lehdessä
sivulla 7

Lisätietoja
www.saunalahti.fi/~tremies

Miehen ilo - vakava asia?

Miehen elämää sävyttävät huolten ja vastuiden lisäksi myös ilot. Hyvät asiat kumpuavat laajasta maastosta. Todellinen arkinen ilo on paljon muuta kuin klišeinen hauskanpito ja saunaillat. Suomalaisen miehen voi uskoa saavan elämänsä sisältöä ja hyvää mieltä laajalla rintamalla. Vai saako mies onnea muusta kuin työstä ja taistelusta? Onko miehen lupa nauttia elämästään hyvällä omallatunnolla - ja uskaltaako mies itse kohdata ilon kokemuksen silloinkin, kun siihen ei ole erityistä ulkoista syytä.

Kaikki tietävät, mikä ero on hoitaa vastuitaan raskain mielin tai niistä iloiten. Karhea arki ei tietysti aina anna miehelle mahdollisuutta nauttia töistään. Olisi silti aihetta kysyä, miksei ilo saisi olla läsnä enemmän. Ja olisi osattava reivata aistinsa taajuuksille, joissa värähtelevät myös pienet riemun aiheet. Ilahtukaamme yhä useammin ja muistakaamme hämmästyä ruisleipäämme murtaessa.

Tampereelle kokoonnutaan jälleen miespäivien merkeissä pohtimaan tärkeitä aiheita. Miehen iloista käyttävät alustavat puheenvuorot neljä pyydettyä, tunnettua sanankäyttäjää ja ajattelijaa.

Risto Ahti on jo vuosikymmenet kartoittanut mielen väylästä hienovireisellä runoudellaan. Risto puhuu siitä, kuinka mies pitää sanansa ja mitä iloa tähän sisältyy.

Jaakko Heinimäki on valloittanut muutamassa vuodessa iloluontoisella, mutta aiheensa vakavasti tuntevilla tavalla huomion niissäkin, joille teologiset perustelut kenties ovat vieraampia.

Arto Jokinen on nasevasti sanaileva, terävästi ajatteleva miestutkija. Hänen työnään on ollut haastaa feministisen tutkimuksen innoittamana miehistä kultuuria muutokseen. Sellainen käänne voi olla myös iloinen asia.

Reidar Palmgren on näyttelijä ja nyt myös kirjailija, jolle sanat ovat jatkuvaa ajatuksen ainetta. Sanat ja myös sananjalat ovat riemastuttavia kaikkine juuristoinen.

Näiden tähtien lisäksi isänpäivän aattona välkehtii monen muunkin ajatus.

Jorma Markkulan esitys "**Miesten kesken**" kertoo, kuinka miehen ilot näkyvät Kiven, Saarikosken, Salamana tuotannossa.

Ja kuten aina Tampereen miespäivillä, yleisö on tasaveroisessa osassa esiintyjien kanssa. Sana on taas vapaa, tällä kertaa tiiviin yksipäiväisen tapahtuman päätöskeskustelussa. Tule sanomaan sanasi!